

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 42. szám.

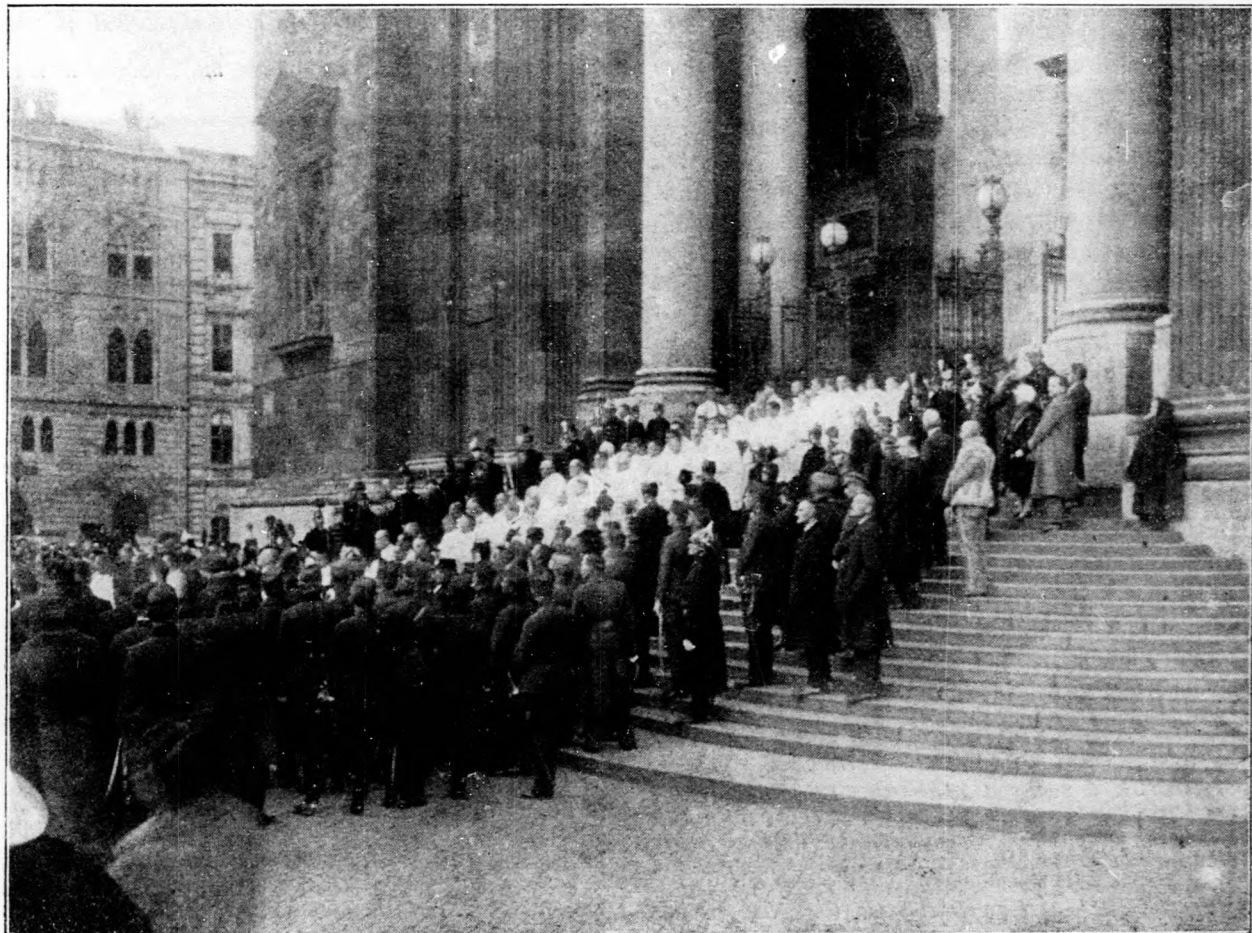
Vasárnap, október 18.

Munka és tűzhely.

Írta: Schandl Károly.

A kettő együtt jár. Ha van munka, akkor boldog a tűzhely. Becsületes munkával meleg tűzhelyet lehet szerezni. Mi, akik a falu népének fölemelését irtuk a zászlónkra, nagyon nehéz viszonyok között kezdtük meg a jó magyar családok házhelyhez juttatását. A háború előtt könnyen építettett az állam munkásházákat, mert

volt miből. A vesztett háború és a kommunista s román pusztítás után nemcsak az államkassza volt üres, hanem arra se lehetett gondolni, hogy törlesztéses kölcsönt lehessen adni a kisembereknek, hogy abból építkezzenek. Megvan a házhely, de nincs pénz az építésre. A földreform során egyszázötvenezer család jutott már házhelyhez.

A katolikus naggyűlés alkalmával rendezett eucharisztikus körmenet.
A papság elindul a Szent István-bazilikából.

Ez a rengeteg ember, ez a sok derék magyar család éveken át hiába várta a segítséget, hogy építhessen. Nem azért, mert hiányzott a jóakarát, hanem azért, mert magának az államnak se volt pénze. Ha mégis felépítette harminc-negyvenezzer család a maga független portáját azokon a házhelyeken, ez csak a falusi magyar nép dicséretes szorgalmát és csodával határos életrelvélését bizonyítja.

Éveken át töprengtünk, hogyan lehetne a tűzhely után vágyódó házhelyes magyaroknak törlesztéses kölcsönt nyújtani az építkezésre. A jelek arra vallanak, hogy a megoldás küszöbön van. A sokat gáncsolt külföldi kölcsön nyújt módját arra, hogy a falusi házhelyeseknek az építkezéshez szükséges faalkatrészek (ablakok, ajtók, padozat, gerendák s tetőlécek) beszerzésére több esztendő alatt törleszthető, nagyon olcsó kamatozású kölcsönök lehet nyújtani. A «Falu» Országos Földművelésügyi társaság járt utána a hitelnek s ez a szövetség, mely a falu kis embereinek igazi tábora s melyből nem szabad hiányozni egy falu egyetlen földművelőjének se, már a közeli napokban megkezdte a szervezést, hogy tagjai részére a házhelyeken való építkezést lehetővé tegye.

De, hogy a kisemberek az építőanyagot — ha pár év alatt is — ki tudják fizetni, arról is történik gondoskodás. A földművelésügyi miniszter, az ármentesítő társulatoknak október hó folyamán kettőszázhárom milliárd korona hosszúlejáratú, olcsó kölcsönt folyósított a földmunkák folytatására. Pár hónap múlva ugyancsak több száz milliárdot folyósít a kormányzat az útépítésre és egyéb közérdekű munkákra. Ez a száz meg száz milliárd korona majdnem mind a földművelő és földmunkás kisemberek keresete lesz. A kenyér politikáját hirdették. Bátran merem mondani, hogy azon az úton vagyunk, hogy a szabad magyar területeken megszűnt a mezőgazdasági munkanélküliség. A százmilliárdok, amelyeket a közmunkákra fordítunk, éveken át munkához juttatják a falu dolgos kisembereit. A munkából lesz a kenyér és a tűzhely. A kereső házhelyes törleszteni tudja majd a faalkatrészekre adott kölcsönt s boldog tűzhelyek támadnak a kiosztott házhelyeken.

Nagy és szép munka lesz ez. De ennél nem állunk meg. Nem nyugszunk addig, míg a sokak által kicsinyelt új földesgazdák a barázdáikban is nem boldogulnak. Nem elég csak házhelyet és földet adni, hozzá kell segíteni a mi jó magyar fajtánkat, hogy tűzhelye fölépüljön s földjét meg is tarthassa. Hogy ezt megtehesük, tömörüljünk a falu népének országos szervezetébe, a «Falu» Országos Földművelésügyi társaságba s lépésről-lépésre előre megyünk, míg újra megelégedés nem lesz urrá a muszály falusi házikókban.

Budapest, október 17.

Kibujik a szög a zsákból. Hiába takargatták az igazi érzésüket, csak kibujt megint a szög a zsákból. Azt mondják, semmi közülük a kommunistákhoz, mégis egyszerre veszik a pártfogásukba a Népszava, meg a Világ című szociálista lapok a lázadás és gyilkosságok előkészítése miatt elfogott kommunistákat. Pedig Kun Béla cinkostársai voltak Rákos (Róth) és Weinberger népbiztosok, akikről olyan siralmaikat írt a két vörös újság. Persze egy szó sem igaz belőle, mégis azt írták, hogy

az elfogott kommunista merénylőket kiozzák a rendőrségen. Nyilvánvaló volt a közlemény célzata. Hadd hallják a külföldön is, hogy Magyarországon rosszul bánnak szegény kommunistákkal. Meg is volt a hatás. Másnap már mindegyik külföldi bolsevik szervezet tiltakozott a magyar fehér terror ellen. Boldogok lehetnek a szociáldemokrata újságok, hogy oly sikeresen vették védelmükbe Kun Béla cinkostársait. A rendőrség rugalmazásért már meg is indította ellenük az eljárást. Ők persze azt szeretik, hogy fájáncpecsenyével és pezsővel traktálnák a gyilkos bolsevikjeiket, az adófizető polgárok költségén, mint mikor Kun Béla idején folyt a pezső a népbiztosok szállásán. Hát csak lessék, azt többet meg nem érik. Hanem azt se merjék ám többé mondani, hogy nincs közük a kommunistákhoz. Láttuk, kibujt a szög a zsákból. Jó lesz hát vigyázni. Kommunista-féle újságokat ne vegyünk a kezünkbe.

*

Ördög vigye a sok nullát, akár pénzről, akár politikai nullákról van szó. Mégis csak bosszantó, hogy azok a kétszeresen is nulla urak, akik 1918-ban pocsolóba vitték az ország szekerét, még szemrehányást mernek tenni a gazdasági bajok miatt. Hiszen ha ők nem jöttek volna akkor elő, már rég kiint volnának minden bajból: se cseh, se oláh nem jött volna s a pénzünkön se lenne annyi nulla. A falusi nép józanságára bizzuk annak a megítélését, hogy följorgatással, vagy megfontolt, fokozatos haladással lehet-e az ország gazdasági rendjét újra visszahozni. Most újból egy lépést teszünk a békeidők felé. Új pénzünk lesz. De ne ijedjen meg senki. Nem jog már esni a korona. Nem veszt többé már értékéből a magyar pénz. Csak arról van szó, hogy a mai sok nullás pénz helyett megint kevesebb számjegyből álló pénzünk lesz. Az új pénz egysége meg fog érni több ezret a mai pénzből. Nem kell majd azzal a sok nullával bajlódni s egyszerűbb lesz a számolás. Visszatérnek az aprópénzek s nem kell többé ezreket vinni a piacra. Bizony egy pár hétig, vagy hónapokig szokatlan lesz az átszámítás, de legalább megszabadulunk a nulláktól. Ha majd a politikai nulláktól is megszabadulunk, akik üres fejjel, de pártkasszából tömött elvtársi zsebbel szájalnak az országban, még hamarabb tér vissza a régi jó békeidő.

A vidék kívánságai a kisközségi képviselők havi értekezletén.

A Kisközségi kisközségi képviselő tagjai Mayer János földművelésügyi miniszter elnöklése alatt a szokásos havi értekezletüket az elmúlt kedden tartották meg.

Az értekezleten a képviselők ismét beszámoltak a vidéki lakosság helyzetéről, bajairól, kívánságairól és a segítés módját tárgyalták meg.

Szóba került a betegápolási pótadók kérdése, amelynek során úgy határoztak, hogy a kormánytól olyan rendelet kiadását kérik, amely meggátolja, hogy azok, akiknek módjában van kórházi költséget fizetni, ingyenes ápolásban részesülhessenek. A testnevelési törvény végrehajtásáról kapcsolatos vita után azt határozták, hogy a kormányt a törvény olyan módosítására kérik fel, hogy annak végrehajtása a gazdasági munkában ne okozzon fennakadást. Az adóserelmek tárgyalása során a túlzott adózás, az aránytalan kivételek ellen foglalt állást az értekezlet. A mezőgazdasági hitel sürgetése mellett az uzsorakamat megszüntetése is foglalkoztatta az értekezletet. Sürgős és erélyes intézkedéseket kívánnak a vidéki úzsora letörésére. Visszásnak tartják azt, hogy a fővárosban 15—18 százalékon már kapható pénz, vagyis ha a pénzügyminiszternek itt sikerült a kamat terén rendet teremteni, hasonló erélyt várnak el a vidéki pénzüzsora ellen. A vagyonváltság kivétele és behajtását is kérik a kormánytól azokkal szemben, akik eddig még nem fizettek. A kislakások építésének kérdésével kapcsolatban hosszúlejáratú kölcsönök mintájára építési hitelt kérnek a kormánytól a falusi szegény emberek részére.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Az elmúlt héten Bethlen István gróf miniszterelnök, Mayer János földművelésügyi miniszter és Schandl Károly földművelésügyi államtitkár nagyjelentőségű tanácskozást tartottak a földreform folytán szükségessé váló intézkedésekről. A kormány is tudatában van annak, hogy

a földreform nincs végrehajtva a föld és a házhelyek pusztja kiosztásával.

A 150.000 házhelyhez jutott földművelő közül mintegy fele vár segítséget, hogy kis fészket megrakhassa. Ott van továbbá a földreformosok gazdasági eszközökhöz juttatása és a többi, a reformmal kapcsolatos kérdés.

A kormány a nehéz pénzügyi viszonyok mellett is igyekszik megtalálni a segítség módjait.

Természetes, az ezen a téren felállítandó tervezet csak lépésről-lépésre lehet majd megvalósítani és csak részleges segítség lehetséges.

700 milliárd papirkorona az az összeg, amely az új házhelyesek házépítésére szükséges.

Ezt az összeget természetesen egyszerre nem lehet előteremteni. Reméljük, hogy a szövetkezeti szervezetek felhasználásával és kiépítésével a kormány hathatósan fogja előre vinni a földreformosok érdekeit.

Az új pénz behozatalával kapcsolatban ismét csalogak arják behálózni és fosztogatni a hiszékeny embereket. Ezért *óva intünk mindenkit, hogy az álhíreknek ne higgyen.*

A pénzügyi reform csak a nagy számokat fogja eltüntetni, azonban mindenki vagyona, pénzének értéke változatlan marad.

Hegedüs Györgynek, a letenyei választókerület képviselőjének elhunytával megindult öröke felett a választási küzdelem. Több jelölt járja a kerületet, hogy a választók bizalmát elnyerje. A jelöltek közül a legtöbb esélye Bajthay Mihálynak, a Faluszövetség igazgatójának van, aki huszáron át a földművelésügyi miniszteriumban dolgozott és ott hosszú ideig a telepítési ügyeket vezette és utóbbi időben a miniszterium munkásjelölti osztályának volt a vezetője. Bajthay Mihály kisgazdapárti programmal, a másik jelölt, Fitz Artur pedig a keresztény gazdasági párt programjával lépett fel.

Az apátistvánfalvi és tiszaroffi hősök emlékműve.

MEZŐGAZDASÁG

A tej zsírtartalmának meghatározása.

Irta: Windisch Rikárd dr., gazdasági akadémiai tanár.

A tej legértékesebb alkotórésze a zsír. Min. 1 több zsírt tartalmaz az, anrál többet ér. Zsírtartalma azonban meglehetősen tág határok között ingadozik. Ezért a sajt- és a vajgyárak, a tejcsarnokok és a rendes tejkereskedők a beszállított tej zsírtartalmát állandóan ellenőrzik. Akárhány ilyen gyár vagy telep zsírtartalma szerint értékelik és fizetik a tejet, s ezért a beszállított tejek zsírtartalmát állandóan vizsgálják.

Minden rendes tejgazdaságban hetenként próbafejést tartanak. Azaz minden egyes tehent külön kifejnek s az általa termelt tejmennyiséget pontosan megállapítják. Ezáltal megállapítják, melyek a tehenállomány értékes egyedei, úgyszintén a selejtéseket is. Az elfogyasztott takarmányt jól értékesítő, a kellő mennyiségű tejet adó teheneket meghagyják, a többieket pedig lassankint kicsérlik.

A próbafejés alkalmával nagyon ajánlatos minden egyes alkalommal a kifejt **zsírtartalmát is meghatározni**. Mert a gazda tehenei akármelyiket helyesen értékelni csak az esetben fogja tudni, ha nemcsak az illető tehen által adott tejmennyiséget ismeri, hanem ennek százalékos zsírtartalmát is. Akárhány esetben a literszámba kevesebb tejet adó tehen lesz az értékeesebb azért, mert tartalmasabb, zsírosabb tejet ad.

Mindezekon felül a zsírtartalom meghatározása időnkint még azért is ajánlatos, mert az újabb rendelet értelmében teljes tej elnevezésen csak legalább is 3.60% zsírtartalmú tej hozható forgalomba. A tej zsírtartalma nagyon sokféle módon meghatározható. Egyike a gyakorlatban is nagyon jól bevált eljárásoknak az ú. n. Gerber-féle butyrométriás. Ennek alapelve meglehetősen egyszerű s a következő: bizonyos erősségű kénsav a tej összes alkotórészeit, a zsír kivételével, feloldja. Ha az ilyen kénsavval jól összerázott tejet centrifugális erő behatásának tesszük ki, a finom cseppek alakjában kiváltott zsírgolyócskák világosszínű átlátszó zsíroszloppá egyesülnek, amely a sötétszínű kénsavoldat felszínén válik ki. A kénsavon kívül, csekély mennyiségben, még olyan folyadékot is használnak, amely a zsírt higabbban folyóvá teszi.

A Gerber-féle zsírmeghatározó eljárás az alábbi segéd-eszközök szükségesek: elsősorban a butyrométerek. Ezekben keverjük össze a oldjuk fel a megfelelő töménységű kénsavban a tej összes alkotórészeit a zsír kivételével. Ugyanezekben különítjük is el a kiváltott zsírt, amelynek mennyisége százalékban kifejezve ezekben szintén leolvasható.

A locarnói konferencia színhelye.

I. Butyrométer.

Minden egyes ilyen butyrométer két részből áll, a mérőcsőből, amelyfönn körtealakú zárt üveggel van ellátva (I. ábra a) s alul egy öblösebb részből (I. ábra d). A mérőcső vagy hengeres, köralakú, átmérőjü vagy elliptikus az átmérője — lapos. A butyrométer alul egynyílású. Elzárására gummidugókat használunk. Minden egyes butyrométer le nem törölhető számmal van ellátva. Így az egyes vizsgált tejminták egymással össze nem teveszthetők. A vizsgálatra szánt tej, a kénsav és a tejsír folyékonnyá tételére szolgáló folyadék (amylalkohol) pontos lemérésére apró, üvegből készült lopókat, ú. n. pipettákat használunk. A vizsgálat végrehajtásakor az oldhatatlanul maradt zsírt a kénsavas oldattól centrifugális erővel különítjük el. Ezek a centrifugák acélbádogból készült lapos, fedővel bíró dobozok, amelyekben sárgarézből készült tokokat találunk a butyrométerek elhelyezésére. A II. számú ábra nyitva tünteti fel a dobot. Különböző szerkezetű berendezések lehetővé teszik, hogy e doboz nagy sebességgel foroghassanak rövidebb átmérőjű tengelye körül. Percenkint 800—1000 fordulatot is végeznek.

Ezáltal a zsír elkülönül a kénsavas oldattól és annak felszínén világossárga színű, tiszta átlátszó oszlopot alkot.

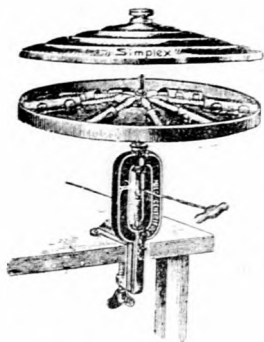
Különböző tejminták zsirtartalmának meghatározása az alábbi módon történik: sorszámuk szerint, nyílásukkal felfelé fordítva megfelelő állványon sorba állítjuk a tiszta, száraz butyrométereket. Azután mindegyikbe belemérjük a szükséges kénsav, tej és amylalkohol mennyiségét ebben a sorrendben.

Jól felkeverünk minden egyes tejmintát, mielőtt abból a szükséges mennyiséget kivesszük.

Ügyelni kell arra is, hogy a butyrométer szája a folyadékok kiöntésekor tiszta és száraz maradjon.

Amikor minden egyes butyrométer meg van töltve, annak nyílását a száraz, hibátlan gummidugóval elzárjuk és tartalmát kellő óvatossággal összerázzuk. Az elegy összerázásakor eléggé megmelegszik. Minthogy pedig a vizsgálathoz való kénsav eléggé maró, kezét, ruhát elroncsoló folyadék, ügyelni kell arra, hogyha netán a dugó kicsúszik, a butyrométer tartalma szemünkbe, ruhánkra, kezünkre ne ömöljék.

A jól összerázott butyrométereket azután beletesszük a dobozba. Még pedig úgy, hogy azok zárt csúcsa a középső tengely felé forduljon. Továbbá úgy is, hogy a dob egyenesen legyen megterhelve. Azután ráteesszük a dob fedőjét, jól lesröfoljuk és azt gyors forgásba hozzuk, úgy hogy percenkint 800—1000 fordulatot végezzon. Három percig tartjuk ilyen mozgásban. Amikor ez az idő eltelt, lassankint magamagától megáll a dob. Ekkor óvatosan kiemeljük az egyes butyrométereket, a dugóval ellátott részt lefelé fordítva. Majd beletesszük megfelelő alakú edénybe, amelyben 65 fokos meleg víz van és abban mintegy negyedóraig állani hagyjuk, hogy teljesen felvehessék e víz hőfokát. Ezután a meleg vízzel telt edényből ismét lefelé fordított dugóval függőleges helyzetben kiemeljük a butyrométereket. A zsírréteg, ha jól

II. Centrifugáló dob.

dolgoztunk, tiszta, átlátszó levegőbuborékmentes és élesen válik el az alatta lévő sötétszínű kénsavas oldattól. Most óvatosan úgy lazítjuk meg vagy toljuk beljebb a gummidugót, hogy a zsírréteg a mérőcsőnek pontosan valamelyik osztály vonásával essék össze, amikor úgy tartjuk a butyrométert, hogy szemünk és eme osztályzati vonal egy síkba essék. Azután megolvassuk hány osztályvonást foglal el a zsírréteg.

Minden egyes osztályvonás egytized százalék zsirtartalomnak felel meg. Az I. számú ábrán az a) jelzésű butyrométeren kerekén 40 a zsírréteg magassága. A tej zsirtartalma tehát négy százalék. Két hosszabb osztályvonás közötti távolság egy százalék zsirtartalomnak felel meg. Minden ilyen rész tíz egyenlő részre van felosztva s mindegyik egytized százalék zsirnak felel meg.

A háziállatok ápolása a vedlés időszakájában.

Irta: Tóth István.

A háziállatok, különösen a lovak és a szarvasmarhák, vedlésnek vagy szőrváltásnak vannak időközönként vagy évszakonként alávetve, amikor a régi, téli szőrök kihullanak és újakkal, nyári szőrökkel pótolatnak. A másodlagos vagy pótlószőr, amely merevebb és durvább mint a kihullott téli-és pelyhszőr, kinyomja az elődőt. A vedlés (szőrhullás) többnyire tavaszkor — vagy helyesebben szólva — tavasz utolján következik be, míg ősszel a téli ruha vagy bunda úgy keletkezik, hogy csakis hosszabbra nőnek a szőrök, amelyeknek egyidejűleg gyakran a színe is megváltozik. De azért a finom, pelyhes szőrszálak ősszel is bőségesen fejlődnek a tulajdonképeni fedőszőrök között. A vedlést különben csakis az olyan állatokon vehetjük világosabban észre, amelyek állandóan ki vannak téve az időjárás változásainak. A hosszabb szőrök, mint a sörény, az üstök, a fark, a boka- és a tapintószőrök nincsenek vedlésnek alávetve.

I. Milyen életjelenségekben nyilvánul a szőrváltás?

A szőrváltás nagyon fontos életjelenség, amely a belső életfolyamatokkal igen szoros kapcsolatban van. Ez nemcsak abban nyilvánul meg, hogy a vedlés idejében fogy az állatok ereje, csökken a szervezet ellenálló képessége és ilyen-ígyen fogékonyabb lesz az állati test az időjárás befolyásai és a különböző betegségek iránt, hanem a belső életműködésekkel való szorosabb összefüggése abból is kitűnik, hogy a beteg, gyöngélkedő állatok épen nem vedlnek, vagy csak nagyon is hiányosan, rendellenesen váltják a szőrüket. Mind ennek abban leljük a magyarázatát, hogy a vedlési időben nagyobb a bőr vérbősége mint egyébkor; már most a bővérség gyérít serkenti a bőrdegek működését, másrészt pedig erősebben felmelegíti a köztakarót, miáltal az állati szervezet nemcsak hajlamosabb lesz a meghűlésekre, hanem egyúttal fokozódik a testi meleg leadása és szabályosan emelkedik ugyanekkor a szervezeti fehérje szétesése vagyis felbomlása is. Ezért olyan érzékenyek a szőrváltás időszakájában, különösen tavasszal (de azért ősszel is) a fiatalabb, a még fejlődésben levő állatok, kiváltképen a lovak, amelyek kevésbé viselik el ilyenkor az időjárás és egyéb külső ártalmasságok behatásait. Azonkívül sokkal érzékenyebbek az olyan állatok is, amelyek nagyon gyorsan, szabályellenesen váltják a szőrzetüket.

2. Hogyan gondozzuk a vedlésben levő állatokat?

Az elmondottakól nyilván következik, hogy a szőrváltás időszakájában különös gondozásban kell részesíteni az állatokat. A vedlés alatt ugyanis erősebb az anyagfelhasználás, mert a bőséges szőrképződés igen sok tápanyagot von el a többi szervtől, amiből könnyen megérthetjük, hogy miért bágyadtak és erőtlenekek olyannyira az állatok, amelyeket ebben az időben egyáltalán nem volna szabad túlságosan erős munkával megterhelni. De védjük meg az állatokat a meghűlések ellen is. Adjunk nekik könnyen emészthető takarmányokat, de az óvatos és szorgalmas tisztogatásról se feledkezzünk meg. A vedlés alatt kerüljük a vakaró alkalmazását.

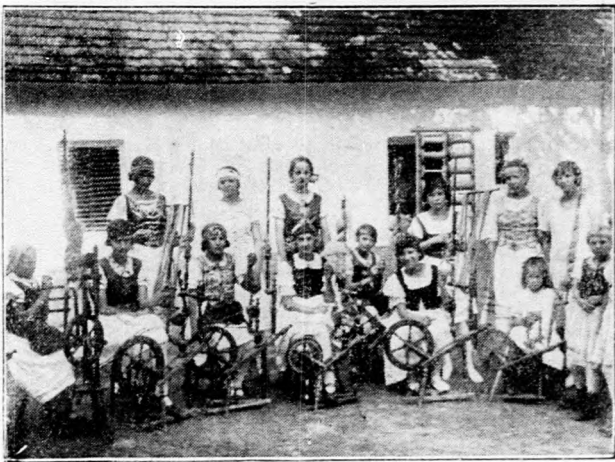
3. Milyen takarmányokat tessünk a szőrváltás idejében?

Tavasszal az egészséges állatok hamarosan levedlenek; elítéljük tehát azt a helytelen, rossz szokást, hogy egyesek kézzel és vakaróval erőszakolják ki a lovaknak gyorsabb szőrváltását. Ezen eljárás helyett sokkal helyesebben cselekszünk, ha kisebb adagokban konyhasót, karlsbadisót és lenmagpogácsát nyújtunk az állatoknak. Ajánlatos továbbá, ha póteleségül murokrépat és fiatal zöldtakarmányt is etetünk. Ha esetleg zavarok következéne be a szőrváltásban, vagy pedig késlekednék annak megindulása, akkor a melegen tartáson és az elővigyázatos tisztogatáson (ledörzsölés vagy frottírozás) kívül különösen ajánljuk az előbb említett könnyen emészthető takarmányok mellett lenmaglisztet, leforrázott árpadarát vagy főzött lenmagvakat és árpát, amelyekhez előzetesen kevés konyhasót is keverünk.

Juhok ikerellése. Angliában és Franciaországban arra törek-szenek, hogy lehetőleg ikerket ellő anyákból álljon a nyáj. Az ikerellés egyrészt fajta, másrészt családi tulajdonság. Vannak fajták, melyeknek anyái nemcsak ikerket, hanem három, sőt négy bárányt is szülnék egyszerre. Ilyen a kínai és a keletfriz juh. Aránylag gyakran ellenek ikerket az angol húsjuhok is, míg a merinóknál az ikerellés ritkaságszámba megy. Vannak juh-családok, melyekben az ikerellés nagyon gyakori. Iket ellő anyá-nak rendszerint ilyen szaporaságú a leánya is. Gazdáink leg-nagyobb része nem nagyon örül az ikerbárányoknak. Azt tart-ják, hogy a kettős bárányok nagyon lezsarolják a szoptató anyát, másrészt nem fejlődnek olyan jól, mint az egyes ellésből származ-zottak. Felelik azonban, hogy az anyának lezsarolását és a bárá-nyok gyengébb fejlődését orvosolni lehet, valamivel bővebb takar-mányozással. Ha az ikerket szoptató anya több abrakot kap és az ikerbárányokra is a juhász különös gondot fordít, akkor nem állanak elő az említett hátrányok, sőt a nagyobb számú hizó-bárány eladása után több pénzhez jut a gazda, mi a kevés abrak-többletet bőven kiegyenlíti.

A kukoricaszár értékesítése. A folyó évben csonka hazánk-ban kereken 1,800.000 katasztrális hold volt kukoricával be-veve. Erről a területéről — katasztrális holdanként 25 métermáz-szával számítva — összesen 45,000.000 métermázs kukorica-termést kaptunk. Nálunk a kukoricaszárnak még kevés gazda előtt van becsé. A legtöbben hetekig, hónapokig künn hagyják a szántóföldön, hol az eső veri, a szél tépi, az őszi nedvesség kor-hasztja. Csoda-e, ha az így megőrzött szárat még a legéheőbb jószág se fogadja szívesen, alig eszik belőle valamit. Így végül is tüze kerül a kukoricaszár-termés. Pedig az országos élettani kísérleti állomás bebizonyította, hogy 25 métermázs kukorica-szár táptétre nézve körülbelül egyenértékűnek vehető 10 mé-termázs közepes minőségű réti szénával. A kukoricaszárat helyes kezeléssel teljes egészében, mint takarmányt értékesíthetjük s ezzel a gazdák jószágaiak kitelletetésének a gondját nagyon meg-könnyíthetik. A helyes kezelés abból áll, hogy a szárat a kukorica-törés befejeztével azonnal levágatjuk, behordatjuk és szártépő-géppel összetépve azon frissiben, esetleg más zöldtakarmány-félével vagy répával keverve bevermeljük. Ilyen módon egy nagyon értékes és izletes téli takarmányt nyerhetünk, melyet a jószág szívesen fogyaszt. A szártépést nagyon jól elvégzi az Ásványi-féle szártépőgépet, melyet szövetkezeti úton a kiszagdák is beszerezhetnek. Ami most már a tépet kukoricaszár bever-melését illeti, legegyszerűbb, ha a tanyaudvar alkalmas helyén megfelelő nagyságú vermet ásatunk s ebbe hordatjuk bele a be-savanyítandó szárat és esetleg egyéb takarmányféléket. Ebben az esetben azonban föltétlenül szükséges, hogy a verem fenekét és oldalfalait száraz szalmával béleljük ki.

Kisteleki leányok a rokka mellett.

Szőlő sárgulása. Tapasztalt gazdatársunktól kaptuk a következő sorokat: Gazdatisztkoromban a kert fűtőjén végig-hosszat mindkét oldalon szőlőt ültettem lugasszerűen s öszszel szoktam megmetszeni a tőkétet aztán szalmás istállótrágyával betakartam. E takaró csak tavasszal lett róla elvéve, tehát az őszi s téli csapadék elég trágyaanyagot juttatott a szőlőnek, volt is bőséges termés, mert évente már Szent István naptól kezdve ettük e nemes gyümölcsöt egész Mindenszentekig s pedig mintegy 15—16 kilogrammot naponta. Egyszerre csak látom, hogy egy tő levelei sárgulnak e gazdag trágyázás dacára, tehát chlorozisba esett ez a tő, ennél fogva arra a gondolatra jöttem, hogy a talaj azon a helyen vasban szenved hiányt, mi egy év-századon át konyhakertnek használt földnél nem lehetetlenség, tehát 15—20 százalékos vasgálic oldatot készítettem s évente legalább háromszor alaposan (legalább 20 literrel) megöntöztem a tőkét, mely ki is kupálódott s jól termett s talán még most is élne, ha utódom nem csinált volna tenniszhelyet a kert egy részéből s ki nem dobta volna a szőlő egy részét is, mely útjába esett s ezek között a tövek között volt ama bizonyos chlorozisos tőke is.

F.

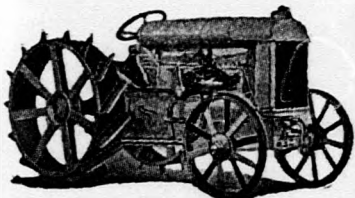
TANÁCSADÓ

Kérdés. Kaphat-e a munkásbiztosító tagja minden gyógyszert? (M. István.) — **Felelet.** A munkásbiztosító pénztár tagja minden gyógyszert kaphat, amit az orvos szükségesnek tart rendelni.

Kérdés. 1. Evőszéköt mivel lehet jól tisztogatni? 2. Pattanásokat hogyan lehet elmulasztani? (B. J.) — **Felelet.** 1. Sidollal. 2. Benzoe-tinktúrát vásároljon a gyógyszertárban és abból anyit csepegtessen a mosdóvízbe, amíg ez kissé tejszerű lesz. Ezenkívül Benzoe szappant is használhat. Ajánljuk Szász Tihamér Kosmetika című könyvét, amelyet 80.000 korona előzetes be-küldése mellett postadíjmentesen küld kiadóhivatalunk könyv-osztálya.

Kérdés. Birtokot vettem bérbé, a vadászati jogról nem intéz-keztünk, kit illet? (T. I., Sarrod.) — **Felelet.** A vadászati jog a földtulajdonost illeti meg.

Kérdés. 1. Földműves vagyok, jogom van-e saját kocsimat és hordómat megjavítani? 2. Borprést a bognárral megcsináltattam, nem jól csinálta meg, mit tehetek? (Egy hü olvasó, Halas.) — **Felelet.** 1. Jójában áll saját ingóságaival bármit csinálni. 2. A bor-prést adja vissza a bognárnak és ha nem készíti el, úgy az ő költ-ségére mással megcsináltathatja.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

Telefon:
66—15.

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgöncyim:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszaló, burgonya kisedő, körfűrészes berendezés.

Kérdés. Kérek fölvilágosítást a Faluszövetség sorsjegyeről? (L. Gy., Hercegalva.) — **Felelet.** A Faluszövetség sorsjegyet az elárúsítóknál és a szövetség központjánál Budapest, V. ker., Zoltán-utca 8. szám alatt lehet venni. A sorsjegyet vásárlók részt vesznek a sorsolásban. Egy sorsjegy ára 25.000 korona. A nyertes sorsjegyek számát lapunk is fogja közölni. Mézpörgetőt a Háztartás fogyasztási szövetségzettől Budapest, IX. ker., Bakáts-utca 8. szám alatt rendelhet. Ára a nagyság szerint változó. A helybeli Hangya szövetkezet útján is megrendelheti a mézpörgetőt.

Kérdés. Mik az államrendőrséghez való fölvetel kellékei? (3359. számú előfizető.) — **Felelet.** Rendőr lehet minden magyar állampolgár, aki a 21-ik életévét betöltötte, katona volt, magyarul ír és olvas, testileg ép és egészséges, büntetlen előéletű, jó erkölcsi magaviseletű és a hazához hűséges. Jelentkezni lehet Miskolcon, Pécsen, Debrecenben, Szegeden, Székesfehérváron és Szombathelyen a kerületi rendőrfőkapitányságnál. Akik Budapesten kívánnak szolgálni, nemcsak a fővárosban a Mosonyi-utcai rendőrlaktanyában vagy a gróf Nádasdy laktanyában jelentkezhetnek, hanem a fővárosokban a kerületi rendőrfőkapitányságnál. Jelentkezés előtt jó érdeklődni, hogy melyik napon lehet jelentkezni. A községi eljáráságon minden további szükséges fölvilágosítást megadnak.

Kérdés. 1. Hárman vagyunk testvérek, egy közülünk odahaza van, édesapánk mint örökös többet adhat-e az otthon maradtoknak, mint a másik két testvérnek? 2. Szántóföldem határára jogom van-e fákat ültetni a szomszédom beleegyezése nélkül? (Egy hű olvasó.) — **Felelet.** 1. A kötelest rész sérelme nélkül édesatyja rendelkezhetik vagyona fölül saját belátása szerint. 2. Jogában áll határszéli fákat ültetni.

Kérdés. 1. Földemen a szomszédom terhes igával többször végig, megszántatom-e azt vele? 2. 1919 évig teleknyomni hiba miatt 15 éven át más helyett fizettem a földadót. Követelhetem-e annak megtérítését és milyen mértékben? (Két éves előfizető, Jászapati.) — **Felelet.** 1. Szomszédja által okozott kárt per útján követelheti. 2. Az adó visszatérítést bíróság útján érvényesítheti méltányos összegben, ha a birtokos jóhiszeműen járt el.

Kérdés. Gazdasági cseléd (kocsis) után kell-e kereseti adót fizetni? — **Felelet.** Állandóan föl fogadott gazdasági cseléd után kell fizetni kereseti adót, napszámos után azonban nem.

Üzenet a sorsjegyeikről érdeklődőknek. Nem nyert a D. sorozatú 019.228, 69.640, 69.613, 69.648, 69.610, 69.649, 69.625 számú. Színészsorsjegy az A. 64.212; B. —38; és a C. 31.344 számú. Kézműiparos sorsjegy.

Üzenet a könyvrendelőknék. (Ifjú B. László Jászberény.) Ötven darab névleges ára 36.000 korona. Az «Állat- és Növényvédelem» című könyv írójának nevét közölje, hogy árat mondhasunk. Van egy kiváló és igen olcsó lap, amelynek «Növényvédelem» a címe. Ennek szerkesztősége Budapesten, VIII. ker., Rákóczi-út 51. szám alatt van. Félévi előfizetés ára 25.000 K. (S. J., Polgárdi.) Karácsonyi előadásra való szindarabok: *Gárdonyi*: Karácsonyi álmom 33.000; *Nyárv*: Egy karácsonyest a nagy magyar téiben (írdentá) 12.000; *Bartha*: Bethlehem 10.000; *Györffy*: Karácsonyi történet 10.000; *Mohl*: Jézus születése 10.000; *Szabó*: Béke (pásztorjáték) 10.000 korona. A pénz előre küldendő. — (M. István, Kaszaper.) Vékony S. A szabómesterség tankönyve ábrákkal 61.000 korona. Házi-titkár és Öngyűvőd 45.600 korona. — Ismét kaphatók a legpompásabb népszínművek: A cigány, Sárga csikó, A jó partie, A gyimesi vadvirág, A bor, A tótleány, A vörös sapka, Kis madaram, Felhő Klári, Szökött katona, Tunikás leányok, Piros bugyelláris, Amit az erdő mesél, Rang és mód, A falu rosszza egyenkint 26.000 koronás árban, továbbá *Staff*: Mükedvelő színpadok vezérkönyve 19.000 K, *Csité K.*: A bíró leánya (vigjáték három fölvonás) 19.000 K, *Csité K.*: Tóth Lidi (népszínmű egy fölvonás) 19.000 K, *Csité K.*: Legényfurfang 19.000 K, *Csité K.*: Leánycsel 22.500 K, *Erdősi K.*: Rákócziért (regelő színű három fölvonás) 12.000 K, *Nagy M.*: Pécsi diákok 10.600 K, *Tordai*: Mikes Kelemen (ifjúsági színjáték) 12.000 K.

A „FALU” ORSZÁGOS FŐ DMIVESSZÖVETSÉG HIREI

Kiállítás Jászberényben.

Jászberényben rendezte a szövetség százötödik kiállítását. Három iskola összes termel szűknek bizonyultak a kiállított tárgyak befogadására. A kiállított tárgyak gyönyörű bizottságot szolgáltattak a jázsk kulturális rátermettségének. A kiállítás megnyitása alkalmával állatkiállítás és díjazás, atlétikai, levente labdarúgó, kerékpárverseny és túlzólt jogorlat volt.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Tanulmányút Makón és Mezőhegyesen.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara a makói tájfajta lötenyésztés és a mezőhegyesi ménesbirtok állattenyésztésének megismerésére vezetett el egy gazdatársaságot. A kirándulásban résztvett Mezőkövesd, Szentistván, Sajócség, Sajóabony, Cigánd és Golop községek huszonhat gazdája. A tanulmányút első napján a makói gazdasági egyesület fogadta a tanulmányút csoportját s végignézték a Makóvidékről felhajtott szebbnél-szebb tenyészkanakát, csikókat és méneket. A gazdasági egyesület helyiségében Kemény Géza tartott nagy figyelemmel kísért előadást a tájfajta lötenyésztés megszervezéséről és ezen szervezet által elért eredményekről. Mezőhegyesen Batta Sándor, a kir. ménesbirtok jószágigazgatója vezetésével a ménesbirtok fogatain jártak be a belső mezőhegyesi, peregi, kamarási kerületeket, az eleve várt, majd megismerlétek a kendergyárt és a cukorgyárt. A kiránduló társaság felkereste a Kozma-émlékszobrot, hol benyű tisztelettel adózott a magyar lötenyésztés nagy apostola örök-életű emlékének.

Huszonötezer új földbirtokos részesült gazdasági oktatásban.

A földhözjutottak gazdasági oktatására indított akció eddigi eredményeiről a földművelésügyi minisztériumban most állították össze a végleges adatokat. Ezek szerint a gazdasági tanárok az 1925. év első felében 212 községet kerestek fel. Ezekben a községekben a földreform eredményeként 40.072 egyén jutott összesen 68.320 hold földhöz és őket a birtokba is bevezették. Közülük 24.107 egyént, tehát mintegy 60 százalékot sikerült az oktatásba bevonni. A gazdasági tanárok 423 kiutazást és 2440 udvarszemlét tartottak. Az új birtokosok nagy érdeklődéssel hallgatták az előadásokat és főleg azért voltak hálásak, hogy a kormányzat törődik velük s a gazdasági alapismeretekkel ellátja őket.

Országos kertészeti kiállítás volt Debrecenben.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Debreceni Kertészeti Egyesület rendezésében kertészeti kiállítás nyílt meg Debrecenben. A kiállítás Koós Mihály dr. államtitkár nyitotta meg és beszédében mindenekelőtt legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a szakszerűen és emellett művésziessé elrendezett, széles kereteket felölő, a maga nemében páratlan kiállításról. A termelők kiállítási anyagát szervesen egészítették ki az állami kísérletügyi és szakoktatásügyi intézmények pedagógiai, valamint a debreceni kamara termelési és védekezési útmutatásai. Igen szép kiállítási anyaggal jelent meg a ref. kollégiumi füvészkész csoportja, a M. Kir. Ampológiai állomás, a Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda és a Hangya Ipar Rt. A kiállítással kapcsolatos szakértekezleten Récz Lajos dr. kamarai igazgató terjesztett elő nagyfontosságú javaslatokat, amelyek fölött élénk vita indult meg. Széll László dr. akadémiai tanár, Surgoth Jenő gazdasági főfelügyelő és Gulyás Antal dr. gazdasági akadémiai tanár értékes előadásaikkal gazdagították a szakértekezlet programját. A kiállítás három napig volt nyitva a gazdaközönség osztatlan érdeklődése mellett.

Apró hírek.

A földművelésügyi minisztérium kiküldött megbízottait a mezőgazdasági felelőségek elhelyezése körüljáról. A kiküldetés eredményteljes volt, mert a megbízottaknak sikerült Svájcban 5000 vagon búzát és 50.000 hektoliter tokajit elhelyezni, azonkívül Olaszországból 1000 vagon leszállítására jött megbízás és körülbelül 10.000 vagon kerül majd később leszállításra. — Makón az eddigi becslések szerint mintegy 3000 vagon hagyományra számíthatnak, amelyből már 2000 vagont el is szállítottak Makórára. A hagyományra vagononként megint elérte a 10 millió koronát. — Ausztriában az idén rekordtermésre számíthatnak s a termésfelesleg 25 millió métermázsára becsülük. — A kedvező időjárás megjavította az európai cukortermés kilátásait, úgy hogy az idei termés minden valószínűség szerint nagyobb lesz a tavalyinál. — A hivatalos római jelentés szerint az idei olasz börtmérés körülbelül tíz százalékkal gyengébb a tavalyinál. Az egész termést 35–36 millió hektoliterre becsülik. — A hajózási vállalatok a fuvardíj mérséklését tervezik abban a reményben, hogy ezzel a gabonaforgalom javarésze a vízi útra terelhető. A fuvardíjmérséklés állítólag 20–25 százaléknál lesz.

Reformátusok gyűlése. A dunamelléki református egyházkerület *Darányi* Ignác elnöklésével tartotta közgyűlését, amelyen *Ravasz* László püspök terjesztette elő jelentését. Megemlékezett az egyke pusztításáról és szükségesnek tartja, hogy a lelkesek és presbiterek gyakorta látogassák a tanyákat. Kemény szavakkal ostromozta a vadházasságokat és végül buzgó hitéletre szólítja fel az egyházkerület híveit.

Szentes is szobrot állít hőseinek. Szentes város képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén egyhangúlag elhatározta, hogy a hősök szobra felállításának költségeihez háromszázezer forinttal járul hozzá. Egyúttal húsz tagú bizottságot küldtek ki a szobor helyének megállapítására.

A hatalmak Locarnóban tárgyalnak az igazi békéről. Az ántánthatalmak egy kis olasz városkában, Locarnóban tanácskozára iltek össze a németekkel. Azt mondják, hogy ezek az igazi béketárgyalások, ahol egyenlő tárgyaló fél a német is. A tárgyalások kedvezően haladnak és sikert remélnék mindkét részről. Eredmény esetén Németország belép a Népszövetségbe. Ha a tárgyalások eredményre vezetnek, ez ránk, magyarokra is jelentős lesz.

Háborús feszültség Törökország és Anglia között. A moszuli kérdés *rendkívül feszült helyzetet teremtett Törökország és Anglia között.* A törökök kijelentették, hogy kések fegyverrel is megvédeni érdekeiket. Anglia — amelynek éppen elég gondot okoznak lázongó gyarmatai — bizonyára alaposan megfontolja, érdemes-e háborúba kezdeni Törökországgal.

Halálösvegű családi dráma. Budapesten, a József-körút 42. számú házában levő divatárú-üzletben véres családi dráma játszódott le. *Sági* Izidor kereskedő agyonlőtte a tőle elváltan élő feleségét. Az asszony, leánynevén *Klein* Ilona, aki mindössze huszonegy éves, két évi házasság után elvált férjétől és az utóbbi időben fivérének, *Katona-Klein* Imrénének József-körúti divatüzletét vezette. Férjétől egy év óta élt különváltan. A férfi még mindig szerette az asszonyt és többször kérlette, hogy térjen vissza hozzá. *Sági* egy nap bement az üzletbe, ahol válófélben lévő felesége éppen ebédelt. A házastársak között összeszólalkozás történt, mire *Sági* elővette revolverét és két lövéssel agyonlőtte feleségét. *Sági* Izidor tettenéek elkövetése után a körúton posztoló egyik rendőrökhöz ment és közölte vele, hogy agyonlőtte feleségét. A rendőr a gyilkos férjet előállította a főkaptányságra.

Normannok fedezték fel Amerikát. *Mac Millan* kapitány, aki északsarki expedíciójáról most érkezett vissza Halifaxba, az újságírók előtt kijelentette, labradori felfedezései feltétlen bizonyosságot szolgáltatnak arra, hogy Amerikában normannok telepedtek meg jóval Kolumbus útja előtt. *Mac Millan* azt állítja, hogy megtalált egy ezeröttszáz éves telepét.

A statáriális bíróság elé kerülő kommunisták éhségstrájkja. Rákosi Mátyás volt népbiztos és kommunista összeesküvő társait az ügyészségre vitték, ahol felség sértés és lázadás miatt folyik ellenük az eljárás. Ez azt jelenti, hogy a statáriális bíróság elé kerülnek s esetben a főbűnösök nem kerülhetik el a kötelet. Rákosi Mátyás és letartóztatásban lévő kommunista társai az ügyészségi fogházban éhségstrájkot kezdtek Ezt előre megbeszélték és ugyanabban az időpontban kezdődött az éhségstrájk a pestvidéki törvényszék fogházában elhelyezett harminchat fogoly között, mint amikor megkezdtek a koplalás a Markó-utcában lévő kommunista letartóztatottak. A pestvidékinél egy napon mind a harminchatan álltak az éhségstrájkot, egyik sem evett egy falatot sem. Másnap azonban tizenötön megmondolták magukat és elfogadták a kocszt, huszonegy kommunista azonban tovább kitartott az éhségstrájk mellett, úgy hogy a pestvidéki fogház vezetősége a huszonegy szátrájkoló kommunista közül hetet mesterségesen megétegetett. Erre a többi tizenöt önként feladta a szátrájkot, elfogadta és elfogyasztotta a kocszt. A Markó-utcai fogházban lévő hat kommunista közül Rákosi Mátyást, Weinberger Zoltánt és Hámán Katót ugyancsak mesterséges úton megétegettek, mire a másik három fogoly önként feladta az éhségstrájkot, amely így csak másfél napig tartott. A külföldi híreszteléseket megerősítendő, amelyek Rákosi és cinkostársainak a rendőrségen történt állítólagos megveretéséről szóltak, adott jelle a szocialdemokrata *Népszava* és a szabadkőműves *Világ* (amelyek mindig egy híron pendülnek), nagy cikkben számolt be a verésekről. A bántalmazások hírét itt járt külföldi újságírók és a letartóztatott hozzátartozói is megcáfolták, ez a két lap azonban a hír terjesztésével ártani akart a magyar hatóságoknak. A hivatalos vizsgálat is megállapította a hír valótlanosságát s a belügyminiszter felhatalmazása bűnvádi eljárást indított a két lap ellen. A bíróság döntése után a belügyminiszter közigazgatási úton is eljár a destruáló és a külföldi vörösök felé kacsintgató lapok ellen.

A lánycsóki Olvasókör székházát felavatták. A baranyavármegyei *Lánycsók* község bensőséges ünnepség keretében avatta fel vasárnap a *Római Katolikus Gazdasági Olvasókör*, mint a Faluszövetség tagja, székházát. Az ünnepség a templomban kezdődött, ahol *Heckenberger* Konrád plébános mondott szentmisét. Mise után a község lakossága és a környékbeli községek küldöttségei a felavatandó gazdakörhöz mentek, amelyeknek termét zsuflóságig töltötte meg a diszközgyűlés közönsége. *Nágel* János tanító, *Szily* Tamás nemzetgyűlési képviselő, *Heckenberger* Konrád plébános és *Balogh* Gyula, a Faluszövetség igazgatója mondtak nagyhatású beszédet. *Förster* Jenő németül intézett beszédet a gazdákhöz. A kétszáz terítékes bankett után *Lánycsók*, *Babarac*, *Hercegszabolc* és *Kisnyárad* leventéi rendeztek sikerült versenyt.

Abd el Krim bosszúja. *Abd el Krim* külügyminiszterét, akit azzal vádolt, hogy elárulta a riff-kabil ügyet, egy ágyú elé kötette és így lövette agyon. Egy bennszülött törzs több kiválóságát hasonló módon végezték ki.

Új magyar ifjúság ... Impozáns keretek között folyt le *Nyíregyházán* Szabolcs vármegye leventéinek ünnepsége, amelyen a vármegyének százharmincöt községéből mintegy háromezer levente vett részt. A bírálóbizottság a céllövészetben elért legjobb eredményéért a vándordíjat — Szabolcs vármegye himzett selyemzászlaját — *Kenézli* község levente csapatának ítélte. A sportszámokban legjobb eredményt *Ibrány* község leventecsapata érte el és így *Ibrány* község nagyrterkű tenyészbíkákat nyert. Az egyes számok győztesei ezüst- és bronzérmeket kaptak. A kitünően sikerült ünnepség előkészítő munkálatait *Tóth* László vármegyei főjegyző végezte. — Gyönyörűen sikerült leventéünnepet rendeztek *Nagyárpádon* is, ahol ötvenkét baranyai község háromezer leventéje tett bizonyosságot nagyszerű készültségéről.

Elítélték a török szultán fiát. Érdekes vádlott állt a napokban a budapesti járásbírószék előtt. *Abdul* Hamid, a legutolsó török szultán legidősebb fia, *Abdul Kadir* volt a vádlott, akit titkára, *Mustafa Ajid* jelentett fel életveszélyes fenyegetés és durva becsületsértés miatt azért, mert a herceg megpogozta és lelővéssel fenyegette, mivel azt hitte, hogy segédkezett felesége megszöktetésénél. A bíróság bűnösnek mondotta ki a herceget könnyű testítésért vétségében és ezért két és fél millió korona pénzbüntetésre ítélte.

Cigányok agyonverték egy gazdát. Borzalmas véget ért *Hernádszentandrás* községben egy *Hornyák* János nevű 65 éves kizgazda, aki néhány hónappal ezelőtt tért vissza Amerikából dollárokkal megrakva. A dusszagdag ember összeveszett a falu cigánykondásával, *Batyik* Gusztávvval, mert a kondás *Hornyák* tarlójára hajította a sertéseket. A cigány két fiával bosszút forralt a gazda ellen. Amikor *Hornyák* egy este hazafelé tartott, a két cigánytű megátadta s dorongokkal addig verte agyba-főbe, amíg szerencsétlen ember ki nem szenvedett. A gyilkos cigányokat beszállították a miskolci ügyészségre, ahol szándékos emberölés címén indítják meg ellenük az eljárást.

Szerencsés halálugrás. *Özvegy Halupa* Pálné gyopárostanyai asszony reménytelen szerelme miatt öngyilkosságot akart elkövetni s ezért a személyvonat mozdonyra elé ugrott. A mozdony elkapta az asszony testét, maga alá gyűrte s mintegy tizenöt méternyire vonszolta. A mozdonyvezető megállította a vonatot. Az összefutott emberek legnagyobb csodálkozására a fiatalasszonyt csaknem sérteletlenül húzták ki a mozdony alól, mindössze balkezének négy ujját metszették le a kerekék. A halálugrás után megmenekült asszonyt a békéscsabai kórházba szállították.

Elfogott bankohamisító. A szolnoki rendőrkapitányság jelentést tett a budapesti főkapitányságnak, hogy *Schwab* Bertalan boldogkőváraljai születésű ügynök személyében elfogták a hamis ötvenezret koronások gyártóját. Tettenérték, amikor egy hamis ötvenezret akart felváltani és a kereskedő, akinek kezébe került a hamis pénz, azonnal átadta a rendőrségnek. A szolnoki rendőrségen megmozdították és még tíz darab hamis ötvenezretkoronást találtak nála. *Schwab* Bertalan beismerte, hogy eddig huszonegy darab hamis ötvenezret készített, amelyből a felét már forgalomba is hozta Mezőtúron.

Hegedüs György dr.
a letenyei kerület elhunyt képviselője.

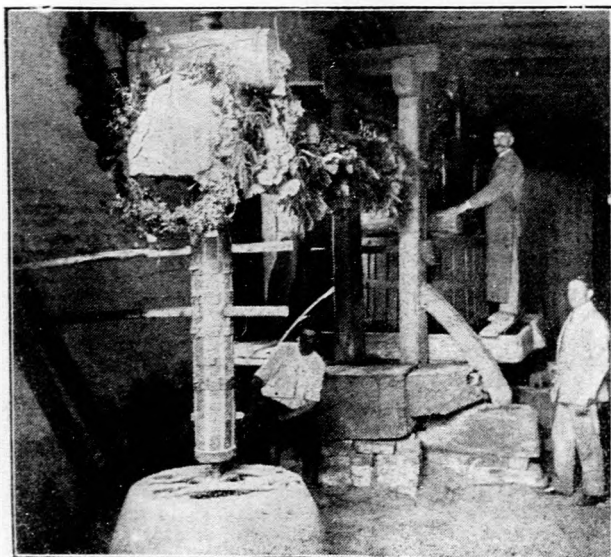
Nevezetes lelet a dobsinai jégbarlangban. A dobsinai jégbarlangban végzett kutatások során a barlang legmélyebb és leghidegebb részében jégbefagyott barlangi medve hullájára találtak. A tudósok megállapítása szerint a barlangi medve a mammutok korából való és ez bizonyítja azt, hogy a dobsinai jégbarlang még ez előtt a kor előtt keletkezett.

A befalazott halott. 1915 októberben nagy szenzációt keltett, hogy Amszterdam egyik legismertebb kereskedője mintegy száz-ezer hollandi forinttal együtt eltűnt. A nyomozás megállapította, hogy ez a Busch nevű kereskedő legutóljára egy Muilwijk nevű barátjánál volt. Ez év elején aztán az amszterdami rendőrség névtelen levelet kapott, amelyben figyelmeztetik arra, hogy a rejtélyes körülmények között eltűnt Busch gyilkosság áldozata lett és ez irányban a rendőrség kutasson Muilwijk régi házában. A rendőrség újabb nyomozása szenzációs adatokat derített ki. Megállapították, hogy Muilwijk a gazdag kereskedőt kamrájába zárta és ott rettentő kínzással kényszerítette, hogy a nála levő százezer forintot adja át neki. Végül is a kamrába zárt kereskedőt barátja meggyilkolta és a holttestet befalazta. Muilwijket a rendőrség letartóztatta. Bűnéit beismerte.

Agyor akarta szúrni a miséző papot. Karlsruheban a Szent István-templomban, midőn Wolff segédlelkész misét mondott, egy fiatal ember kirántott tőrrel a lelkészre támadt. A sekrestyés még idejében odaugrott és sikerült a dühöngő fiatal ember kezéből kitépnie a tőrt. A fiatal ember azonban tovább küzdött a tőr birtokáért s amikor újból kezébe tudta venni, a sekrestyére támadt és őt üldözte. A misét hallgató közönségből erre hárman a sekrestyés segítségére siettek s most már egyesült erővel sikerült a kétségbeesetten védekező fiatalembert lefegyverezniök és kihurcolniök a templomból, hogy azután rendőrkézsre adják. A rendőrség megállapította, hogy az illető siketnéma és már többször vizsgálat alá vették elmeállapotát. A letartóztatott merénylő öngyilkosságát akart elkövetni a rendőrségen, azonban ebben is megakadályozták.

Átszökött hozzánk egy oláh katona. A rendőrség központi ügyeletén jelentkezett egy Suciú János nevű barsaui falusi születésű 25 éves napszámós, oláh katona s tört magyarsággal előadta, hogy az oláh hadseregéből már hónapokkal ezelőtt megszökött, mert nem tudta elviselni az oláh hadseregnél rendszeresített állandó verést, koplalattát és kínzásokat. Suciú kijelentette, hogy boldog, hogy megszabadult az oláhoktól s elmondta, hogy Nagyváradtól Bihar-keresztesen keresztül gyalog tette meg az utat Debrecenbe.

Az utolsó betyár. A kaposvári királyi ügyészség fogházában érdekes múltú öregembert őriznek. Egy korcsmáros feljelentésére letartóztatták az öreg Pető Mihályt kétszázötven ezer korona ellopása miatt. Megállapították, hogy az öreg Pető, aki most tolvajlásért került a bíróság kezére, nem más, mint a hírhedt Liliom Peti, a dunántúli híres rablóvezérnek, Savanyú Jósának utolsó életben lévő társa. Az öreg Pető, akit valamikor hármas gyilkosságáért kötél általi halálra ítélték, a tábla azonban nyolc évi fegyházra szállította le büntetését, később póstakocsikát rabolt ki. A legkülönbözőbb bűncselekményekért eddig 25 évet töltött fegyházban. Öreg korában sem tudott megjavulni és most lopásért kerül börtönbe. Talán újabb negyedszázadát kezdi meg a börtönéletnek.

Százéves prés F. Szabó Géza örkényi pincéjében.

Szüreti mulatság F. Szabó Géza képviselő örkényi szőlőjében. Az előtérben áll Vass József népjóléti miniszter, körülötte képviselők.

A csodahegedű. A debreceni régi református kollégiumban a diákok csodájára járnak annak a hegedűnek, amelyet Gáspár János IV. éves tanítóképzedei növendék készített a nyári szünidőben. A beregmezei Hebé községben ez a hegedű ugyanis a nyak-kivételével teljes egészében gyufaszálakból készült. Gáspár elmondta az érdeklődőknek, hogy a vakációban rendes hegedűt akart készíteni, de a kis faluban nem voltak megfelelő szerszámok. Így jött aztán arra a gondolatra, hogy gyufaszálakból zsebke segítségével készíti el hegedűjét. Ez kitűnően sikerült. A gyufaszálakat bőrennyel ragasztotta össze és körülbelül 1500 gyufaszálát használt el. A hegedű teljesen szilárd, hangja tiszta és senkisé megmondni, hogy a hegedű gyufából készült.

Villanyerőre berendezett hamis pénzverde. Nürnbergből jön a híre, hogy a rendőrség Rupprechtstegen közelében egy birtokon teljesen korszerűen berendezett hamispénzverde-műhelyt fedezett föl. A hamispénzverde villanyos erőre rendezkedett be ötven járadék-pénzneges és két- és hárommárkás pénzdarabok verésére. A föld-birtokos soffitörjének és néhány más személynek segítségével heteken át tartó munka árán szerelte fel a gépeket, amelyeken máris nagyszámú ötven pennigeseket vert. A hárommárkás darabok verése a pénzhamisítók minden igyekeztelen ellenére sem sikerült. Még egy vésnököt is letartóztattak, aki ugyancsak a pénzhamisító bandához tartozott.

Nem sikerült a szerbek legújabb «hódítása». Az ország határ-szélén, a Dráva mellett fekvő Vizvár község közbirtokosságának a Dráván inneni jogosult területen nagyobb földje van, melyet legelőül használnak. A napokban hét szerb katona őrizetbe vette a legelőn a községi lakosság százötven darab szarvasmarháját és nem volt hajlandó semmi kérésre a marhákat kiadni. A község-beliük maguk visszaszereztek állataikat. Tömegbe verődve átmen-tek a kérdéses területre és ott olyan fenyegetően léptek fel, hogy a megijedt szerb katonák a marhákat kieresztették. Semmiféle komolyabb incidens nem történt. Az eset után a szerb katonák is visszavonultak a Dráva túlsó partjára.

Két gyermek bennégett a kunyhóban. Bjelík János szarvasi földműves kukoricaföldjén egy kunyhó kigyulladt. Mire a közelben dolgozó szülők a tüzet észrevették, három hónapos leánykájuk már szénégett és ötéves leánykájuk is olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy az orvoshozállítás közben meghalt. A kunyhót az előző esti tüztől visszamaradt parázs gyújtotta fel. A csendőrség eljárást indított a gondatlan szülők ellen.

Harmadosztályú hálókocsi. A nemzetközi hálókocsi társaság nemrégiben tervezet dolgozott ki arra vonatkozóan, hogyan lehetne bevezetni több külföldi vonalon már bevezetett III. osztályú hálókocsikat. Ha a kereskedelmi miniszterium a Máv igazgatóságával egyetértve elfogadja felterjesztést a III. osztályú fekvőhelyekre vonatkozóan, akkor már legközelebb átalakítanak néhány hálókocsit, úgy hogy azokon III. osztályú fekvőhelyek is lennének. A Budapest—Debrecen közt közlekedő éjszakai személyvonathoz csatolnak III. osztályú fülkékkel is ellátott hálókocsikat. Ha ez a próbjárat beválik, akkor a Máv több más vonalján is be fogják vezetni az újítást.

Törvénytervezet a fiatalokúak szeszfogyasztása ellen. A népjóléti miniszteriumban most készült el az a törvénytervezet, amely a fiatalokúak szeszfogyasztását korlátozza. A tervezet megtiltja, hogy tizenhét éves aluliak korcsmában vagy más nyilvános helyen szeszes italt fogyaszthassanak, sőt az orvosi tudomány képviselői szigorításként azt is kívánják, hogy a fiatalokúaknak a helyiségeken kívül való fogyasztásra se legyen szabad szeszesített kiszolgáltatni.

Akiket üldöz a pech. Soha olyan peches emberek nem állottak még a bíróság előtt, mint *Krcsmann* Pál és *Békási* Ferenc hivatalos zsebtolvajok, akik október elsején egy villamoson klopoltak egy utas zsebéből a pénztárcát. A szerencsétlen zsebtolvajok pontosan egy rendőrfőtörzsőrmestert loptak meg, azonkívül rajtacsípték s meg is érték őket ott helyben, a villamoson. A két peches zsebtolvaj savanyú képpel állott *Horváth* Géza dr. bíró elé, ahol újabb pech érte őket. Mert ahelyett, hogy azzal védekeztek volna, hogy pechük volt a villamoson, hát hazugoknak jelentették ki a szemtanukat, amiért egy-egy napi sötét zárkát mért ki fejükre a bíró, aki ezenfelül *Krcsmann*t másfélévi, *Békási*t pedig egyévi börtönre is elítélte.

Szovjetjelentés a cári család legyilkolásáról. Mivel az orosz nép állandóan zaklatta a szovjetlapok szerkesztőseit, hogy ismerettség a cári család meggyilkolásának részleteit, a szovjetkormány szükségesnek látta hivatalos jelentés kiadását erről a borzalmas büntényről. A jekaterinburgi tragédiának semmi különös új részletet nem tárja fel a hivatalos jelentés. A cári családot a jelentés szerint azért kellett elpusztítani, mert az Ural-vidék szovjetnácusa azt a hírt kapta, hogy ellenforradalmi oldalról a cári család kiszabadítására fognak tenni kísérletet. Az egyedüli érdekes a jelentésben az, hogy a cári család meggyilkolását a tett elkövetése előtt két héttel határozták el, úgy hogy a megfontolásra bőségesen maradt idő. Eddig ezt a szovjetjelentések állandóan tagadták.

Sorsjáték a rokkantak és hadiárvaik javára. A világháború szerencsétlen áldozatai javára a *Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvaik Nemzeti Szövetsége* nagyarányú nyereséysorsjáték-akciót indított meg. A hazafias magyar társadalom nagyarányú érdeklődéséből arra következtetünk, hogy ezen nemes akciók a legteljesebb siker fogja koronázni s a világháború ezen szerencsétlen hősei és szenvedői a társadalom lelkesedése folytán megérdemelt támogatáshoz jutnak. Megjegyezzük, hogy a sorsjegyvásárlók 5000 koronáért olyan nyereseményekhez jutnak, amelyek egyetlen sorsjátéknál nem voltak tapasztalhatók. Érdeklődőknek felvilágosítással a *Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvaik Nemzeti Szövetségének Sorsjegytársasága* (VI., Andrásy-út 8. földszint, telefonok: 87—34, 114—147 és 114—48) szolgálnak.

Magyar köszöntés. Pécsét a Makár-utcai elemi iskolában, amikor egy osztály tanítónője kíséretében távozóban volt az intézetből, a növendékek megállították és a tanítónő intésére így köszöntek: *«Magyar feltámadást kívánunk»*. A tanítónő erre így felelt: *«Isten segítse?»* Pécsét a Makár-utcai elemi iskolában az ideai tanév eleje óta így köszönnek egymásnak a tanulók és ezzel távoznak az intézetből.

Elismerés a Harangművek r.-t.-nak Budapestén. Van szerencsém nagybecsű tudomásukra hozni, hogy az újszegedi templom részére leszállított két haranggal a legteljesebben meg vagyunk elégedve. Ezek jósága, kellemes szép hangja a hívők legnagyobb elismerését érdemelték ki. Még ki kell emelnem azon szíves és készséges előzékenységet is, mellyel minden érintkezésünk alkalmával találkoztunk. Amidőn ezeket örömmel hozom b. tudomásukra, azon kijelentésem után, hogy igen tisztelt Cégüket mindenkinek a legmelegebben fogjuk ajánlani, maradok kiváló tisztelettel 1925 október 7-én *Lantos Béla* s. k., az *«Újszegedi Népkör»* elnöke.

Újfajta bikaviadal, amelyben csak a bikának szabad ölni. Franciaországban a bikaviadalnak új fajtáját találták ki. Az aréna közepén egy lapos, homokkal borított térségen erőteljesebben a fiatal emberek várakoznak bő ingbe öltözve, amíg a kapukat megnyitják s a bikát beocsátják az aréna. Az állat nyaka körül zsinórdarab csavarodik s ezen a zsinóron, a bika szarvai között vörös bokréta függ. Az ifjak, akik csak éles acélfogóval vannak fölfegyverkezve, közelednek a bika felé. Aki ezzel a fogóval sértetlenül le tudja kapni a bokréta s azután el tud menekülni, az az igazi hős a közönség szemében. A barbár szórakozás természetesen áldozatokat is követel. Legutóbb az egyik fiatal ember, amikor hiába kapott a bokréta után, elcsúszott s az ügyetlen mozdulat az életébe került.

A legrágább pipa s a legnagyobb pipagyűjtemény. A perzsa sah birtokában volt a világ legrágább pipája, drágakövekkel kirkava. Értékét 1,500.000 aranykoronára becsülték. A legnagyobb pipagyűjteménye *Krabbe* kapitánynak van Brüsszelben. Több mint ötezer darab, mindenféle korból, minden országból s minden kigondolható anyagból.

Szökés — a halálba. Szeptember 6-án a szolnoki detektívek elfogták *Bárony* Ferenc betörőt. Amikor megbilincselve a rendőrségre akarták kísérni, Bárony a néptelen Tisza-part közelében hirtelen megugrott, bevetette magát a Tiszába s eltűnt üldözői szeme elől. A kétségbeesett menekülő vakmerő szökési kísérletét életével fizette meg, hulláját most fogták ki Csongrádon a Tiszából.

Elfogták a vidékiek fosztogatóját. A rendőrség letartóztatta *Stopniczky* Gyula állásnéküli magánhivatalnokot *csalás miatt*. *Stopniczky* a pályaudvarok és hajózási irodák környékén olázkodott és megszólította a vidékről érkezett embereket. Rövid beszélgetés után ajánlkozott Amerikába szóló vizumok szerzésére. Többen meg is bízták öt vizumszerezéssel és a pénzt is átadták neki. *Stopniczky* a vizumokat nem szerezte meg és a kicsalt pénzeket elköltötte. Legutóbb egy *Asztalos* nevű vidéki gazdálkodótól vállalta egy amerikai vizum megszerzését egymillió koronáért. Elvezette *Asztalost* egy körúti átjáróházhoz és itt meg akart szökni, de *Asztalos*, aki a család trükkjéről olvasott az *«Új Barázdá»*-ban, nem engedte és átadta a rendőrnök. *Stopniczkyt* előállították a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy ellene már mint ismeretlen tettes ellen, tíznél több hasonló feljelentés van.

Aki száznegyvenévesnek mondja magát.

Zao Agát konstantinápolyi török, aki tizenegyszer nősült és most hotelportásnak szerződötték.

TRÉFÁK

Hol található ?

- Eredj, lányom, hívd haza apádat.
- Hát hol van ?
- A nagykorcsmában.
- Hátha nincs ott !
- Akkor nézd meg a Samu korcsmájában.
- Hátha ott sincs ?
- Akkor a Villogó-csárdában.
- Hátha ott sem találom ?
- Akkor már az árokba van.

(Beküldte *Pintér István* Nakról.)

Katona és a cigány.

A régi jó időben, mikor még vasút nem volt, egy szabadságot katona ment hazafelé az országúton. Találkozik vele egy cigány és elhatározzák, hogy együtt mennek tovább. Amint mennek, mendegélnék, egyszer csak meglátnak mindketten egy pénztárcát az úton. Elkezdnek rajta vitatkozni, hogy kit illet a tárca. A cigány azt mondja, hogy ő látta meg előbb, a katona pedig, hogy ő vette fel előbb. A cigány végre is megunja a dolgot és cselhez folyamodik és azt akarja, hogy az legyen a tárca, aki nagyobb tud hazudni. A katona rááll a próbára. Elkezdi hát a cigányt:

Az én apám roppant nagy úr volt, vékaszámra merte az aranyat és ezüstöt.

Katona: Az mind meglehet.

Cigány: A lovain aranypatkó volt és mikor kocsikáznai akart, befogatott a Göncöl-szekérbe.

Katona: Az még mind meglehet.

Cigány: A királlyal is komások voltak és az apám is király lett vóna, ha meg nem hal.

Katona: Az meglehet.

Megharagszik a cigány és azt mondja a katonának, hogy hát akkor kezdje ő.

Katona: Az én apám nem volt gazdag, sőt nagyon is szegény ember volt, nem volt neki még lova sem, csak egy kis szamara, de az aztán olyan számár volt, hogy minden évben megellett és pedig egyik esztendőben szamarat, a másikba pedig cigányt.

Cigány nagy mérgesen: Az nem igaz.

Katona: Akkor én nyertem meg a tárcát!

(Beküldte *B. Gy. Kabáról.*)

Megfelelt.

Ejnye te senkiházi — kiáltott a csizmadiamester inasára — hát te a töltött káposztának csak a bélését eszed meg, a köpönyegét meg otthagyd?

— Ott hát, majsztram uram ! — vágta ki magát a síheder — mert a jóra való ló sem szokta megenni az abrakasztisnyját.

(Beküldte *egy hű olvasó Bánkról.*)

AHOL A PACSIRTA DALOL

REGÉNY — IRTA MÓRICZ PÁL

(4. közlemény.)

Másik, borotvált arcú, szénfekete bajusos magyar úr a háziasszonnyal kötőlőzködik, aki idegesen terelgetné a vendégeket a nagy vendégházba. Már az asztalon párolog az első fogás. Ámde az asszonyok főasztalához az uraknak csak egy-része húzódik át. Ezek is a tisztességnek okáért. Másik rész visszamarad a pipafüstös, bőrdívános kisházban, ahol nem ügyelik az asszonyok az áldomástartás bácskai módját.

Eközben a tornácon reázendül a muzikaszó. Hegyesen rikoit a klarinét, dönög, bűg a bőgő, pitteg-pattog a cimbalom. Odabent már szeretne kurjantani a táncos kedvű bírósági aljegyző:

— Csuhaj! Sohse halunk meg! — No de később, az eleven cigányzene mellett, kurjant is ő. Mert, ha az «elsőbbik banda» a cigány, akkor nem küldik el. Beállítják a «forházba», amikor már lassult a főzőasszonyok sürgés-forgása.

Vacsora közben nagytiszteletű Édes Jeremiás úr és a polgármester úr, a járásbíró úr, az igazgató-tanár úr felkőszöntői mind jeles mozzanatok. Az avatatlan ember meg sem álmodná, hogy a kövér pecsenyéstálak mellett és a piros borospohárral a kézben, mennyi érdemei fedeződnek föl a pogácsaorrú Móni Dömének. Ő magtalan ember, azért főképpen az egyház szolgálói törekednek mézes-mázos szavakkal a kegyébe. A jámbor úgy hallgatja ezt a sok hízog szót, mintha csak hajjal kenetnének... Holott régi tapasztalásból tudhatná, hogy az egyházi férfiak mindig kifogyhatatlan nyájassággal keresgetik a gazdag, magtalan ember barátságát. Az ilyeneket az erény képviselőiként tüntetik föl. Névpn alkalmával meg a tanító-dalárda is fohászodik a tiszteltükre. Az emberi hiúság hétemeletesre dagad ilyenkor. És bizonyos, hogy Móni Döme úr holtanapján sem felejt el a nagytiszteletű Édes Jeremiás úr bibliai mondásokkal fűszerezett köszöntőjét, valamiként az igazgató-tanár úr hasonlatát sem... A szigorú erényű Szokráteszhez hasonlította a pogácsaorrú Móni Dömét.

— Meglátszik, hogy a préci még nem vásárolt lovat Döme komától! — dörmögte a bajus alatt az egyik mezősi úr, akit a pogácsaorrú Móni Szokrátesz, bizonyos vásári alkalomkor, tálgyos szemű kocsilóval boldogított.

Torkosi, a hegedűnyakú kántor, a tantestület és a dalárda nevében emelte köszöntőre poharát.

— Csak olyan halotti búcsúztatóú ne volna a köszöntője! — dünyögte közbe az imént említett mezősi nemes úr. Azonban a túlboldog Móni Döme aligha hallgatott komájára. Egész biztosra vehető, hogy ezek a kenetteljes egyházi felköszöntők kihatnak a testamentumának szövegezésére. Édes Jeremiás tiszteletes urék bölcsen tudják azt, hogy mind az eklézsia, mind a gimnázium, mind a tanító-dalárda hasznát aratják ezeknek a lépesmézizű köszöntőknek.

A vacsora elköltése után «gusztus» szerint alakulnak a kompániák. A polgármester urék néhányan kisasztal mellé telepednek. Az asztalon már ott lobog a hagyományos két szál gyertya. Kártyáról és fidibuszról Sájji, a házi zsidó gondoskodott. Egy kisparáz «ferbli» bizonyosan nem is ártalmas a vacsora után...

A császárkabátos, modernebb fiatal urak a nők szórakoztatására sietnek. Ezek már leginkább Pesten is jártak, úgy lehet, viseltek már ök cilinderkalapot is?... Amíg a cigányság vacsorál, halasztódik a tánc.

A fehérhajú kurta nemesek, zsinóros-zekés öreg urak, akik nyakukat fekete selyemkendővel tekergetik körül, legszívesebben élvezik az öreg embereknek a tejét: a bort. Tehát a boroskancsókat forgatják. Beszédük igen tanulságos. Em-

lékeznek a régi, elmúlt jónapokról. A Kossuth-világ előtti éveken micsoda kalandos farkasvadászatok estek a «réti» óriási nádasligetében! Meg a nemesség is micsoda hatalmas volt! Kerül, aki a szabadságharcban katonáskodott, a huszároknál. Másik a narancstermő Taljánországban hordozta a feyvert és ugyanekkor a kenyértarisznyában három napig egy kitekertnyakú vén kotlót. Mégis, a táboritűz mellett, ugyan kapkodtak a kotlópecsenyén. Pedig só sem került hozzá. A koppasztás is csakúgy szárazon történt a szalma-tűznél, jöllehet, a kenyértarisznyában a forró olasz nap alatt már pácolódott, illatozott is a kotlópecsenye...

Az öreg urak száraz nyelve a bor mellett ekkép megöldödi. Szívesen beszélnek a rég elmúlt napokról. Ők már ezer és ezer barázdát tapostak a termőföldön, ámde bármerre jártak, mindig azzal a hittel vágyódtak haza: — nincsen szebb, nincsen áldottabb a magyar földnél és ebben is a leg-szebb, a legvirágosabb a mezősi föld!

Node, a cigányok sem piszkálgatják sokáig a fogukat. Mihamar befejezik a szívesen tálalt vacsorát. Már hangolnak. Majd zendül a nóta. Kezdődik a tánc.

Ormós Miklós délceg magyar táncos. Illik hozzá Hirtelendy Erzs. Ez az egészséges, virulós arcú, szélescsipejű, nagy leány.

Még az öreg Csicsay Samu is neki vidul a táncnak. A legény már nyolcvanadik esztendő körül tapogatt, ámde hajnali kakas kurjantás felé kipattan ő is a nagy ház közepére. A szép háziasszonyt öleli körül a tüzes magyar táncban. Valódi torborzó tánc ez az előidőkből. A fiataltság némely része irigykedve inderkedik Csicsay bácsival.

— Samu bácsi! Megizzad... Réá melegedik a daku — így inderkednek vele, mert az öreg úr még tánc közben sem veti le a nehéz báránybőrös-bekecset.

Samu bácsin nem járnak túl. Hetykén feleli az öreg:

— Ecsém! Nem jó birka az, aki a maga gyapját nem bírja! Ormós Miklós a táncbahívást illetőleg Dalmy Kataról sem feledkezik. Ámde, a sok újrázás következtében hosszúra nyulik ez a tánc. A gyöngye természetű leány megszédült a táncban. Szerencsére az aranyéremkeresztes öreg Fekete orvos a másik szobában ferblizett, legalább megnyugtatta az asszonyokat.

— Kicsit megszédült a kis hugom... Node, ti kitáncolnátok a lelketeket is — zsörtölődött az öreg Fekete orvos a «mai fiatalságra».

Az öreg Dalmy hazavitte a leányát. Ormós Miklós másnap személyesen tudakozódott a kis táncosnő egészsége felől. Ezen időtől gyakrabban látogatott el Dalmy urékhoz, pedig Katica mindig hidegen fogadta a kevely urat, annál szívesebben forgolódott körülte az öreg Dalmy. Ugyanezen időben nyíltan beszélgették, hogy Hirtelendy Tamásék aligha kerülnek el sokáig a csődöt...

Dalmy Kata tőprengve, gyanakodva nézte a fiatalember törtélszékését.

— Istenem, vajjon mit alkalmatlankodik egyre ez a medve? — sóhajtott. Bosszusan riogatta el tyukocskáit, bóbás galambjait, amelyek a gyepes, nagy gazdasági udvarban kotyogva-lotyogva sündörködtek körülte.

4.

A jó Hirtelendy Tamás vagyoniilag csakugyan megbukott. Széjjel kapdosták a nagy vagyonát, akácós tanyáit, búzatermő földeit. Kakukvirág illatos szép legelőit dobszó mellett elárverezték.

REJTVÉNYEK

1. Betűrejtvény.

ooo
ooo

A L

(Beküldte ifjú Hajdu József Orosházáról.)

2. Betűrejtvény.

L tó ár ár ár
p ár ár ár

(Beküldte László Ferenc Szalafőről.)

3. Számrejtvény.

19, 11, 7, 6, 2, 3, papok hordják.
12, 13, 14, 10, folyó víz.
18, 9, 4, 8, 15, ilyen a félős ember.
1, 5, 20, 17, mester lesz belőle.
16, 22, 4, 21, 5, 1, 3, építéshez használják.

(Beküldte Hankóczy Pál Szendrőről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 45-ik számunkban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 39-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

R	O	M	A	I	R	A	M
I	L	Z	A				
G	H	O	R	O	G	T	
O	R	O	M	M	U	L	T
	M			L	V		
L	V	N	G	A	V	A	
O	K	O	R	U	S	L	
M		T	B				
B	O	K	A	J	A	K	

1. Keresztrejtvény:

2. Betűrejtvény: 3 × 6 = 18.

3. Betűrejtvény: Fenség.

Megejtették: Borics László, Raffaisen Mária, Panov Margit, Magyar Bálint, Hamza Rózsika, ifj. Bordán Antal, Tóth József, ifj. Magari Ferenc, Koczándi Imre, Molnár Elek, kéteves előfizető Horváth István, Dobó Katalin, Lipták Ferenc, Tóth Gábor, Deli Zsuzsanna, Jenev Sándor, Kiss Németh János, ifj. Szűcs István, Papp Piroska, ifj. Bene Lajos, Böröcsök Mihály.

Jutalomkönyvet nyertek: Jenev Sándor (Solt), Tóth Gábor (Somogyvisonta), Molnár Elek (Mesterszállás), Tóth József (Vencsellő), Papp Piroska (Csolyópuszta).

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

Budapesti árak 1925 október 4-én.

Gabonavásár. Búza tiszavidéki 76 kg-os 365—367,5, 77 kg-os 370—372,5, 78 kg-os 372,5—375, 79 kg-os 375—377,5, felsőtiszavidéki 76 kg-os 362,5—365, 77 kg-os 367—370, 78 kg-os 370—372,5, 79 kg-os 372,5—375, fejméregyi 76 kg-os 360—362,5, 77 kg-os 365—367,5, 78 kg-os 367,5—370, 79 kg-os 370—372,5, pestvidéki és dunántúli 76 kg-os 355—357,5, 77 kg-os 360—362,5, 78 kg-os 365—367,5, 79 kg-os 367,5—370, rozs 250—255, takarmányrpa 260—270, sórpra 320—360, köles 250—255, zab 240—260, tengeri 282,5—285, repce 620—630.000 K métermázsánként.

Takarmányvásár. Rétiszéna I. rendű 0 125.000—135.000, II. rendű 0 90.000—120.000, III. rendű csomagolásra 50.000—85.000, sarjuszéna 75.000—90.000, muharszéna 100.000—145.000, lucernaszéna 150.000—200.000, tengeri, morzsolt 225—230, takarmányrépa 50.000, alomszalma 70.000—85.000, zsupszalma 80.000—100.000, zsupszalma I kéve 4000—5000 K. — **Múttakarmányvásár.** Malátacsira 1800, korma 1700, konkoly 2000, 5000 K. — **Malátacsira** 2700, olajpogácsa 2400, extrahált liszt 1500, malátanyolcs takarmányliszt 2700, olajpogácsa 2400, extrahált liszt 1500, malátanyolcs 2600, szárított répaszelet 1500, melász 100, lótpá 1400 korona volt kilónként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 13—17,5, kivételes 18—18,5, közepes 9—12, gyengébb 6,5—8,5; bika jobb 13—17, kivételes 17,5—18, közepes és gyengébb 7,5—12,5, tehát jobb 11—15, kivételes 16—17, közepes és gyengébb 6,5—10,5, kicsontozni való marha 4,5—6,5, növedékmorha 5—12 ezer K kilogrammonként elősúlyban.

Sértésvásár. Könnyű sertés 16—18, közepes 21,5—22, nehéz sertés 23—23,250 K kilogrammonként elősúlyban.

Vetőmagvak. Bab, fehér 300—320, bab tarka 250—280, borsó, Viktória 320—350, borsó, expressz 420—460, baltacim 600—650, bükköny, tavaszi 250—270, bükköny, szeszös 600—650, ciromag 160—180, koriantermag 320—340, csillagfürt 220—240, kendermag 380—420, köles 260—280, lenmag 620—650, lencse, prima 500—700 ezer K-ban értendő. Lőhere minőség és arankatartalom szerint 2'100—2'600, lucerna minőség és arankatartalom szerint 2'100—2'500, mák 1'550—1'650 millió K-ban értendő. Muharmag 160—180, mustár 850—950, napraforgó, fehér 280—300, tatárka 370—400, tókmag 540—560 ezer K-ban értendő.

Szűrőmarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szopós: I. rendű 17.500—20.500, kivételesen 21.500, II. rendű 17.000 K kilogrammonként elősúlyban.

Juhvásár. Kiverő és anyajuh 5500 K kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészállatok és járműökrök. I. rendű belföldi járműökrök 13.000—14.500, I. rendű tarka járműökrök 12.000—13.000, friss fejőstehén 12.500—16.000, 1½ éves üszök 13.000—16.000, 1½ éves tinók 12.000—14.000 K kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Jobb minőségű lovak: csikó 625.000—2.150.000, igás kocsió nehéz 4.500.000—11.200.000, könnyű 3.000.000, számar 1.600.000, alárendelt minőségű lovak 600.000—4.000.000, vágólovak 600.000—3.400.000 korona.

Nyersbőr. Marhabőr 18.000—19.000, borjúbőr 29.000, juhbőr 13.500 K kilogrammonként a budapesti vágóhídon.

Gyapju. A gyapjuüzlet megélénkült. A londoni október 1-jei aukción az árak merinógyapjunál 5%-kal, fésűgyapjunál 10%-kal emelkedtek. A belföldi kereslet is megjavult, a gazdák azonban tartják észlelteiket, mert jobb árakat várnak. Legutóbbi árak nálunk minőség szerint 30—33.000 K között váltakoznak zsirban nyírt fésű merinógyapjunál.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 4800—5200, tejszínhab literje 40.000—60.000, tejfel literje 22.000—30.000, vaj kilogrammja 60.000—75.000, nagyban 46.000—50.000, tehéntúró kilogrammja 12.000—18.000, juhtúró kilogrammja 32.000—42.000, ementáli sajt kilogrammja kicsinyben 60.000—80.000, nagyban 40.000—44.000, grói sajt kilogrammja kicsinyben 60.000—70.000, trappista sajt kilogrammja kicsinyben 30.000—54.000, nagyban 28.000—32.000 K.

Baromfi és tojás. Csirke darabja 18.000—50.000, tyúk darabja 40.000—60.000, hizott lúd kilogrammja 24.000—32.000, libamáj kilogrammja 50.000—100.000, lúdzsir kilogrammja 40.000—60.000, tojás darabja 1600—2400 K.

Halpiac. Ponty kicsinyben Ia. 40.000—50.000, nagyban 30.000—34.000 K kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa kilogrammja 2000—6000, petrezselyem kilogrammja 3000—6000, zeller darabja 1000—4000, kalarabé kilogrammja 1500—4000, vöröshagyma kilogrammja 1200—2500, fokhagyma kilogrammja 16.000—28.000, cékla kilogrammja 1500—5000, fejeskáposzta kilogrammja 1000—2000, kelkáposzta kilogrammja 1500—5000, fejessaláta darabja 800—2000, rózsburgonya kicsinyben kilogrammonként 1000—1500, nagyban q-ként 80.000—100.000, fehér burgonya kicsinyben kilogrammonként 700—1200, nagyban q-ként 55.000—60.000, sárga burgonya kicsinyben kilogrammonként 800—1300, nagyban q-ként 65.000—70.000, uborka kicsinyben kilogrammja 8000—16.000, paradicsom kilogrammja 3000—5000, fekete retek kilogrammja 2000—6000, zöldpaprika kilogrammja 3000—10.000, tök kilogrammja 1000—3000, zöldborsó kilogrammja 12.000—18.000, zöldbab kilogrammja 4000—8000, karfiol kilogrammja 14.000—30.000, torma kilogrammja 20.000—40.000, sóka kilogrammja 3000—6000, spenót kilogrammja 3000—4000, champignonbomba kilogrammja 55.000—80.000, alma kilogrammja 2000—16.000, birsalma kilogrammja 2000—26.000, szilva kilogrammja 4000—10.000, szőlő kilogrammja 2000—12.000, dió kilogrammja 6000—22.000, gesztenye kilogrammja 8000—14.000 K.

Borpiac. A szüret majdnem mindenütt megkezdődött és a jó időjárás folytán a minőségek is valamivel javultak. Árak a következők: Az Alföldön mustok 2500—3000 K, Gyöngyösön és Hevesen uradalmi mustok, amelyek klosternauburgi mérő szerint 16 és ennél magasabb fokúak 3000—3500 K, de jobb minőségűekért ennél is többet értek el. A gyöngyösi piacon még a kisebb termelők is inkább bepincéztek a mustot, úgy hogy aránylag kevés szőlő (kilónként 2000—2400 K) jött eladásra. Mustsűrités igen erősen van folyamatban és el is adtak már, a gyöngyösi piacon litérenként és Mallingidőkonként 4000—4500 koronás alapon olyan borokat, amelyeket 13—14 Mallingidőfokra feljavítottak.

Fűszerpiac. Fahéj (nagyban 51) kicsinyben 54, feketebors (51) 54,5, kömény (12,5) 14,5. Kávé: Guatemala (76) 84, Maragopippe (95) 108, Santos elsőrendű (58) 64, másodrendű (56) 62, Rio Wille Typ (51) 56. Tea (Orange Pecco (105—115) 125—150, Pecco Souchong (85) 93, Souchong (83) 91. Kakaó: corff (34) 37, szerenci (32) 34, csokoládé szerenci (49) 54. Rizs: Bassein (8,7) 9,4, Burma II. (7,5) 7,8, Siam Garden (11,5) 12,7. Szardínia: portugál 200 grammos dobozokban (9,4) 10,2. Vegyes: elsőrendű két mák (16,75) 18,5, burgonyacukor (11,5) 12,8, belföldi 4j4 gyújtó dobozonként (0,4) 0,45, 128—30-as marónátron (5,4) 5,8, elsőrendű rezgő (00) 00, mosószerpalan (15,3) 16,3 ezer K kilogrammonként.

Mézpiac. A pergetett mézért Budapestesen kis eladásnál a vásárcsarnokban 18—21 ezer, a nyílt piacokon 22—30 ezer koronát fizetnek.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1925. évi október hó 13-án. 1 angol font 346.500 K, 1 dollár 71.605 K, 1 francia frank 3288 K, 1 szerb dinár 1273 K, 1 román lei 345 K, 1 olasz lira 2855 K, 1 cseh korona 2122 K, 1 német (arany) márká 17.026 K, 1 svájci frank 13.836 K, 1 osztrák shilling 10.081 K. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás arany 294.000 K, ezüst koronás 6200 K, ezüst forintos 15.500 K, ezüst ötkoronás 32.000 K.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Perliaky György. Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Bak Imre.

Ültessen gyümölcsfát!

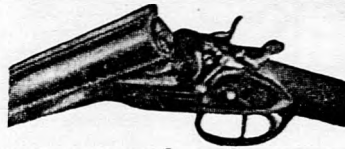
Ne feledjük azonban, hogy hasznát csak fajtanemes gyümölcsös hoz.

A legszebb, legnemesebb fajtájú gyümölcsfacsemeték, magastörzsű és bokorroszák, díszfák, díszserjék, akác- és gleditschia csemeték stb. bármilyen mennyiségben

Unghváry József faiskolájában Cegléd kaphatók!

Kérjen árjegyzéket!

Budapesti iroda:
VI., Andrásy-út 56. sz.
Telefon: 162-72.

MRAVKÓ JÓZSEF UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — ELAD: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindenemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Szakorvos -rendelő vér- és nemibetegek részére. Ez őst szalvaran-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Necsak olvassuk, hanem terjesszük is a magyar gazdák és földművesek egyetlen napilapját az

UJ BARÁZDÁT
és legszebb képes hetilapját a
„VASÁRNAP”-ot!

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokkrakó és kévekdítő aratógépek, lögeroblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecsavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Megbízható jó minőségű árut a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a tagok a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabó-kellékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárúk.

XV. magy. királyi

Első húzás
okt. 22. és 24-én

Osztálysorsjáték

Legnagyobb nyereség szerencsés esetben

3.000.000.000

(három milliárd) korona készpénz.

1/8
sorsjegy
15.000K

1/4
sorsjegy
30.000K

1 jutalom á kétmilliárd K	1 nyereség á 90 millió K
1 nyereség á egymilliárd K	1 nyereség á 80 millió K
1 nyereség á 500 millió K	3 nyereség á 70 millió K
1 nyereség á 400 millió K	2 nyereség á 60 millió K
1 nyereség á 300 millió K	1 nyereség á 50 millió K
1 nyereség á 200 millió K	2 nyereség á 40 millió K
2 nyereség á 100 millió K	7 nyereség á 30 millió K

stb. stb., összesen 29.000 nyereségny 27 milliárd 905 millió korona, mely összeget készpénzben fizetik ki.

SORSJEGYEK kaphatók minden ELÁRUSÍTÓNÁL

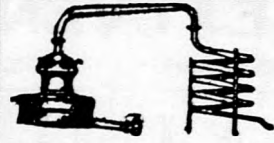
1/2
sorsjegy
60.000K

1/1
sorsjegy
120.000K

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműárusztályánál.

Máthé András
vörösréz-
árugyár
Ujpest,

Károly-utca 11. szám. — Pálinkafőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan a raktáron tartok.

HÁLÓSZOBA, ebédlő, uriszobakonyha- és szalonbutor legolcsóbban
RUBIN, BUDAPEST, WESSELÉNYI-U. 47

Dr. HÉRAY ANDOR

Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékelési irodája.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Legjobban az jár, aki a
„VASÁRNAP”-ban hirdet.

**Hofherr-
Schrantz-
Clayton-
Shuttleworth**
Budapest,
VI., Vilmos császár-út 57.

H-S-C-S
**nyersolaj-
traktor**

Mielőtt

TRAKTORT
vásárolna,
nézze meg gépünket és
nem fog mást
venni.

TRAKTORUNK
**CSÉPEL,
SZÁNT,
VONTAT.**